

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เบญจศีลนั้น คือหลักปฏิบัติที่ได้รับการยอมรับจากชนทั่วโลกว่า เป็นกฎแห่งการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข^๑ ในทางพระพุทธศาสนากฎปฏิบัติอยู่ในศีลถือว่า เป็นสิ่งที่ทำให้คนไม่เป็นสัตว์ เพราะไม่ได้เบียดเบียน ทำร้ายผู้อื่นและตนเอง ด้วยการไม่ได้ลัก ปล้น ฉ้อโกงกัน ไม่ทำผิดทางเพศ โดยการล่วงเกินบุรุษหรือสตรีที่มีเจ้าของ ไม่พูดปดหลอกลวงกันอันเนื่องมาจากการขาดความจริงใจต่อกัน ไม่ดื่มของมึนเมาหรือเสพยาเสพติด การไม่กระทำการสิ่งต่างๆ เหล่านี้คือเบญจศีลซึ่งเป็นการงดเว้นซึ่งเป็น ปกติธรรมดาของมนุษย์ เพราะตามปกติธรรมดาคนทั่วไปไม่ได้ฆ่าเขา ลักเขา เป็นต้น ตรงกันข้ามการฆ่าเขา ลักเขาเป็นอาทิ กลับเป็นการผิดปกติธรรมดาพระพุทธองค์ท่านทรงบัญญัติศีลไว้เพื่อให้คนอยู่ในสภาวะปกติ คือ เป็นคนตามปกติตามสภาวะเดิมไม่ก่อวนใครอันทำให้เขา ตลอดจนตัวเองต้องเดือดร้อน ดังนั้นศีลเป็นสิ่งที่ทำให้สังคมสงบอยู่เย็นเป็นสุขเกื้อกูลกัน^๒

เบญจศีลเป็นมนุษยธรรม คือธรรมของมนุษย์ ที่มีความตั้งใจที่จะงดเว้นจากความชั่ว ความทุจริตทางกายและวาจา รวมทั้งสิ่งไม่ดีทุกประการ^๓ เพราะคนเราจะเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ได้นั้น มิใช่ว่าจะเกิดมาเป็นมนุษย์เท่านั้น จะต้องมียธรรมสำหรับมนุษย์อีกด้วย^๔ ซึ่งศีลเป็นการรักษา กาย วาจาและใจให้สงบและเยือกเย็น เป็นพื้นฐานการดำรงชีวิตของมนุษยชาติ และเป็นข้อปฏิบัติเพื่อสังคมที่ร่มเย็น พระพุทธเจ้าทรงพิจารณาเห็นว่า โลกนี้จะสงบร่มเย็นเมื่อคนเคารพสิทธิซึ่งกันและกัน ไม่เบียดเบียนกันทางกาย วาจา อันมีพื้นฐานมาจากใจ การกระทำใดที่พระพุทธศาสนาถือว่า เป็นการกระทำที่ดีและที่ชั่ว คำตอบสำหรับฆราวาสผู้ครองเรือนทั่วไปอยู่ในเบญจศีลและเบญจ

---

^๑ พระธรรมปิฎก, พจนานุกรมพุทธศาสนาสอน ฉบับประมวลศัพท์, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๘), หน้า ๒๐๖.

^๒ สมเด็จพระญาณวโรดม, แผนชีวิต, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๐), หน้า ๑๖.

^๓ พระเทพเวที, พุทธศาสนากับสังคมไทย, (กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิโกมลคีมทอง), พิมพ์ครั้งที่ ๒. ๒๕๓๒, หน้า ๒๐๖.

^๔ สมเด็จพระญาณสังวร (เจริญ สุวฑฺฒโน), ความจริงที่ต้องเข้าใจ, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๘), หน้า ๓๐.

ศิลปะเป็นการปฏิบัติตามแนวพระพุทธศาสนาขั้นต้น หากประพฤติปฏิบัติตามกันไม่ได้ก็จะไม่ได้ประโยชน์จากการเป็นพุทธศาสนิกชน

นอกจากนี้ เบญจศิลป์ยังมีอิทธิพลต่อสังคมมาก เพราะจัดเป็นบรรทัดฐานทางสังคมด้านศีลธรรมของพุทธศาสนิกชนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน การรักษาเบญจศิลป์จึงเป็นการกระทำความดีทำให้ผู้ที่รักษาศีลมีคุณสมบัติ มีความสามารถช่วยตนเองได้และส่งเสริมชุมชนต่าง ๆ ให้อยู่ร่วมกันด้วยความเป็นระเบียบ^๕ เมื่อวัยรุ่นมีพฤติกรรมอยู่ในเบญจศิลป์จะทำให้วัยรุ่นไม่ปฏิบัติตนอันเป็นการขัดต่อศีลธรรมอันดีงาม การมีศิลป์ได้ชื่อว่าเป็นรากฐานของความดี การจะส่งเสริมเยาวชนให้ปฏิบัติตามศีล ต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจในหลักของศีล ที่สำคัญต้องมีความเชื่อหรือความศรัทธาในศีลด้วยเสมอ ดังนั้น การสร้างความสงบสุขให้เกิดแก่คนในชาตินั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่รัฐบาลต้องเร่งฟื้นฟูสภาพจิตใจ ส่งเสริมให้เกิดการปลูกฝังคุณธรรมให้กับสังคม ซึ่งเป้าหมายที่สำคัญได้แก่กลุ่มเยาวชนที่กำลังจะเติบโตเป็นกำลังที่สำคัญของชาติ ความรู้ความเข้าใจและการปฏิบัติตามเบญจศิลป์ของเยาวชนไทย ถือเป็นดัชนีบ่งชี้ในด้านคุณธรรมพื้นฐานที่พุทธศาสนิกชนพึงปฏิบัติ เพราะในทางจิตวิทยามีผู้ให้ความสำคัญของเยาวชนหรือวัยรุ่นว่า เป็นวัยที่ควรให้ความสนใจ เป็นวัยที่ควรจะต้องศึกษา เพื่อทำความเข้าใจให้ถ่องแท้ ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากสาเหตุ วัยรุ่นเป็นวัยที่หัวเลี้ยวหัวต่อจากวัยเด็กมาสู่วัยผู้ใหญ่ วัยรุ่นจึงมีความสับสนเกี่ยวกับการปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับวัย ดังนั้น วัยรุ่นจึงมักมีปัญหาในเรื่องการปรับตัว บางคนไม่สามารถแก้ปัญหาให้ตนเองได้ จึงไปมั่วสุมในอบายมุขต่าง ๆ บุคลิกภาพแปรปรวนจนถึงระดับโรคจิต โรคประสาท และยังต้องรับความรู้หรือคำแนะนำเรื่องเพศที่ถูกต้อง ก็เกิดปัญหาทางเพศในวัยรุ่นได้ง่าย รวมถึงเป็นวัยที่จะต้องเริ่มรับผิดชอบตนเอง โดยมีการทดสอบความรู้ความสามารถ ความสนใจ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการทางสังคม และยังเป็นวัยที่มีพัฒนาการทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคมหากไม่ได้รับการควบคุมให้เป็นไปในทิศทางที่ถูกต้องหรือได้รับการถ่ายทอดคุณสมบัติจากต้นแบบที่ดีก็จะเป็นเงื่อนไขที่จะเกิดปัญหาในวัยรุ่นได้ในเวลาต่อมา^๖

นอกเหนือจากความสำคัญของวัยรุ่นที่กล่าวมาแล้ว วัยรุ่นหรือเยาวชนควรจะได้รับ ความสนใจและเอาใจใส่ ทั้งนี้เนื่องจากวัยรุ่นบางคนเกิดการสับสนในการกระทำของตนว่าถูกหรือผิด กระทำไปตามความคึกคะนอง หรือตามจิตใจ อารมณ์ของตนเอง จึงมีการละเมิดหรือผิดศีลบาง จึงทำให้มีพฤติกรรมที่แสดงออกมาแล้วผู้พบเห็นเกิดความรู้สึกไม่พอใจ รังเกียจ จึงจะต้องมีการนำศีล

^๕ ธนิต อยู่โพธิ์, **อานิสงส์ศิลป์ ๕ บัญญัติสังคม**, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๐) หน้า ๙๘.

^๖ สุชา จันทรเฒ, **จิตวิทยาทั่วไป**, (กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, ๒๕๓๖), หน้า ๓-๕.

ให้เยาวชนหรือวัยรุ่น รู้จักการเรียนรู้และนำไปปฏิบัติ เพื่อจะทำให้เป็นผู้มีสุขภาพกายและสุขภาพใจที่ดี

จากการวิจัยของ สุณีย์ กัลยะจิตร^๗ ที่ศึกษาการนำเบญจศีลมาใช้ในชีวิตประจำวันของเยาวชนในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านกรุณา พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการนำเบญจศีลมาใช้ในชีวิตประจำวันของเยาวชน ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา หรือผู้ปกครอง การคบเพื่อนที่เคยกระทำความผิด และฐานกระทำความผิด ขณะเดียวกันงานวิจัยของพระมหาภาชิต สุขวรรณดี^๘ ก็พบว่า นักศึกษามีการรักษาเบญจศีลบางวันมากกว่าทุกวัน มีความสัมพันธ์ในครอบครัวอยู่ในระดับสูง และมีความสนใจในพระพุทธศาสนาแต่มีการศึกษาหลักธรรมในวันอาทิตย์มีน้อย ส่วนความสนใจในพระพุทธศาสนา และการศึกษาหลักธรรมบางข้อ มีความสัมพันธ์กับการรักษาเบญจศีลคือ การพูดคุยหรือสนทนาธรรมกับเพื่อน ๆ มีโอกาสไปพักที่วัดและอยู่ปฏิบัติธรรม ศึกษาธรรมจากหลักสูตรพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ศึกษาธรรมจากโครงการเข้าค่ายคุณธรรม ศึกษาธรรมจากการอ่านหนังสือธรรมะและสิ่งตีพิมพ์ นอกจากนี้ งานวิจัยของ เสกสันต์ ศิริวรรณ^๙ ที่ศึกษาความศรัทธาในเบญจศีลที่มีต่อการปฏิบัติของวัยรุ่น ก็พบว่า นักเรียนมีความศรัทธาในเบญจศีลทุกข้อมีความศรัทธาที่ชัดเจน และการปฏิบัติตนอยู่ในหลักเบญจศีลอยู่ในระดับค่อนข้างมาก งานวิจัยที่กล่าวมาทั้งหมดเป็นการศึกษาการนำเบญจศีลมาใช้ในชีวิตประจำวัน และความศรัทธาในเบญจศีลของวัยรุ่นที่เป็นทั้งนักเรียนและนักศึกษา ยังไม่มีงานวิจัยที่กล่าวถึงเจตคติด้านหลักเบญจศีลของวัยรุ่นที่ถือเป็นหัวใจหลักของการปฏิบัติหรือรักษาเบญจศีลได้

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมุ่งหวังศึกษาความเข้าใจเรื่องเบญจศีลของนักเรียนโรงเรียนวัดชลอ ตำบลวัดชลอ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรีมีความรู้ความเข้าใจในหลักเบญจศีลมากน้อยเพียงใด เพราะวัยรุ่นในปัจจุบันนี้จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่รักษาบ้านเมืองไทยต่อไป เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนทางการทำความศรัทธาในเบญจศีลให้เกิดกับวัยรุ่นอันจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติต่อไป

^๗ สุณีย์ กัลยะจิตร, รายงานการวิจัยเรื่อง “การนำศีล ๕ มาใช้ในชีวิตประจำวันของเยาวชนในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านกรุณา”, ภาควิชาสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๔๘.

^๘ พระภาชิต สุขวรรณดี, การรักษาศีล ๕ ของนักศึกษาภาคสมทบ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัยในพระราชูปถัมภ์, (นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๔๗),

^๙ เสกสันต์ ศิริวรรณ, ความศรัทธาในศีล ๕ ที่มีต่อการปฏิบัติตนของวัยรุ่น, วิทยานิพนธ์ กศ.ม, (สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว), (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๕๓) หน้า ๕๐,

๑.๒ วัตถุประสงค์การวิจัย

๑. เพื่อศึกษาความเข้าใจเรื่องเบญจศีลของนักเรียนโรงเรียนวัดชลอ ตำบลวัดชลอ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี
๒. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อการสร้างความเข้าใจเรื่องเบญจศีลของนักเรียนโรงเรียนวัดชลอ ตำบลวัดชลอ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑. ความเข้าใจเรื่องเบญจศีลของนักเรียนโรงเรียนวัดชลอ ตำบลวัดชลอ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี เป็นอย่างไร
๒. ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อการสร้างความเข้าใจเรื่องเบญจศีลของนักเรียนโรงเรียนวัดชลอ ตำบลวัดชลอ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี มีอะไรบ้าง

๑.๓ ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาความเข้าใจเรื่องเบญจศีลของนักเรียนโรงเรียนวัดชลอ ตำบลวัดชลอ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ด้วยแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ขอบเขตด้านตัวแปร ตัวแปรต้น ได้แก่ อายุ เพศ ระดับชั้น และตัวแปรตาม ได้แก่ ความเข้าใจเรื่องเบญจศีลของนักเรียนโรงเรียนวัดชลอ ตำบลวัดชลอ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง สุ่มคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) จากประชากรกลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนโรงเรียนวัดชลอ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ที่มีบัญชีรายชื่อในปีการศึกษา ๒๕๕๗ ว่าเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ จำนวน ๓๕ คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ จำนวน ๓๓ คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ จำนวน ๓๐ คน รวมจำนวน ๙๘ คน

ขอบเขตด้านพื้นที่ โรงเรียนวัดชลอ ตำบลวัดชลอ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

๑.๔ สมมติฐานการวิจัย

๑. นักเรียนโรงเรียนวัดชลอ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรีมีความเข้าใจเรื่องเบญจศีลอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด

๒. นักเรียนโรงเรียนวัดชลอ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันมีความเข้าใจเรื่องเบญจศีลที่แตกต่างกัน

๑.๕ นิยามศัพท์ที่ใช้เฉพาะในการวิจัย

นักเรียน หมายถึง เยาวชนที่ในสถานศึกษาที่มีบัญชีรายชื่อศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ โรงเรียนวัดชลอ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ปีการศึกษา ๒๕๕๗

ความเข้าใจ หมายถึง การมีความรู้ของบุคคลในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ในที่นี้หมายถึงความรู้ความเข้าใจเรื่องเบญจศีลของนักเรียนโรงเรียนวัดชลอ ตำบลวัดชลอ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

เบญจศีล หมายถึง แนวทางปฏิบัติตามคำสอนทางพระพุทธศาสนา ๕ ประการ คือ ๑) เว้นจากการฆ่าสัตว์ ๒) เว้นจากการลักทรัพย์ ๓) เว้นจากประพฤติดินในกาม ๔) เว้นจากการพูดเท็จ และ ๕) เว้นจากการดื่มสุราเมรัย

๑.๖ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ทำให้ทราบความเข้าใจเรื่องเบญจศีลของนักเรียนโรงเรียนวัดชลอ ตำบลวัดชลอ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

๑. ทำให้ทราบปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อการสร้างความเข้าใจเรื่องเบญจศีลของนักเรียนโรงเรียนวัดชลอ ตำบลวัดชลอ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี